

Izvešće sa sastanka skupštine Odbora i Sekcije udruženja europskih specijalista fizikalne i rehabilitacijske medicine pri UEMS-u

Pišu: Prim. dr. sc. Žarko BAKRAN, dr. med.

Prim. Katarina SEKELJ-KAUZLARIĆ, dr. med.

Nacionalni delegati u Odboru i Sekciji za FRM pri UEMS-u

Sastanak Odbora i Sekcije Europskog društva medicinskih specijalista fizikalne i rehabilitacijske medicine pri Europskoj udruzi liječnika specijalista (UEMS-u) održan je u Rotterdamu od 13. do 15. rujna 2012. godine. Okupljanje je počelo zajedničkom sjednicom svih delegata iz ukupno dvadesetak zemalja članica, dvije zemlje u statusu pridruženih članica (Srbija i Turska) i jedne zemlje promatrača (BiH). Skup je pozdravio i prvu radnu sjednicu vodio predsjednik Sekcije dr. N. Christodoulou koji je zahvalio organizatorima i domaćinima skupa, Nizozemskom društvu za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu, te predstavio nove delegate iz Finske, Njemačke i Italije koji će sudjelovati u radu Sekcije i Odbora. Tajnik Sekcije dr. Mauro Zampolini iz Italije iznio je konačne zaključke sastanka Sekcije i Odbora u Coimbri (Portugal) koji će biti dostupni na web stranicama UEMS PRM Sekcije i Odbora. Svi dužnosnici Sekcije i Odbora u opsežnim su izvješćima predstavili svoje aktivnosti između dva sastanka, a posebno su predstavljene inicijative koje vodi Vijeće UEMS-a kao savjetodavno tijelo Europske komisije i Vijeća EU. Europska udruga liječnika specijalista s najvećim brojem članova u EU aktivna je na izradi izmjena i dopuna Direktive 36/05 EC-a koja se bavi svim reguliranim profesijama u EU, a osobito doktorima medicine, njihovom edukacijom, licenciranjem i specijalizacijom. Poznato je da je UEMS svojim dokumentom nazvanim „Chapter 6“ znatno utjecao na harmonizaciju specijalizacija u EU, na definiranje njihovih naziva, na određivanje uvjeta provedbe specijalizacije, te u konačnici na implementaciju sustava automatskog priznavanja specijalizacija u EU. Provedba europskog

ispita specijalizacije, pa i priznavanja specijalizacije utvrđivanjem ekvivalencije u struci fizikalne medicine i rehabilitacije (na razini UEMS-a) jedna je od najbolje provedenih aktivnosti samog UEMS-a. Tom ispitu koji je sve složeniji svake godine pristupa sve veći broj kandidata. Stoga su ga neke zemlje članice EU uvrstile u dio nacionalnog specijalističkog ispita, iako sam ispit za EU specijalistu ne jamči i automatizam priznavanja specijalizacije i izdavanja licencije za rad u zemljama članicama. Na zajedničkom sastanku Sekcije i Odbora, nakon prihvaćanja svih izvješća o radu i financiranju organizacije, raspravljalo se i o Akcijskom planu od 2014. do 2016., koji će se ponajviše baviti pitanjima izobrazbe temeljene na kompetencijama, kvalitete skrbi u fizikalnoj medicini i rehabilitaciji, te poboljšanjem profesionalne prakse. Tim se planom predviđa povećanje broja istraživačkih i publicističkih projekata na polju fizikalne i rehabilitacijske medicine, jer Sekcija i Odbor smatraju da je pitanje opstojnosti i digniteta svake medicinske specijalnosti utemeljeno na: strukturiranoj edukaciji (dodiplomskoj, poslijediplomskoj, specijalističkoj i kontinuiranoj); znanstvenim i stručnim radovima i njihovu publiciranju; izradi i objavi smjernica koje se rade na temelju kliničkih iskustava, a oslanjaju na europsku tradiciju i mogućnosti zdravstvenih sustava zemalja članica. Akcijskim planom predviđena je i revizija Bijele knjige specijalizacije („White book“ koja je objavljena na hrvatskom jeziku u našem stručnom časopisu još 2007., odmah nakon objave na engleskom jeziku), te objava stručnih radova u brojnim EU časopisima za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu. Naime, nekoliko renomiranih stručnih časopisa posebnim sporazumima ustupilo je Sekciji PRM-a slobodnu objavu do tri članka godišnje, naravno, uz njezinu stručnu recenziju. Knjige u e-obliku, kao i smjernice za neke od najčešćih programa rehabilitacije već su objavljene na web stranici Europskog društva PRM, a redovito se održavaju škole za mlade specijaliste i specijalizante fizikalne i rehabilitacijske medicine diljem EU. Naše stručno društvo već godinama, kao što je poznato, šalje svoje kandidate u najpoznatije škole diljem Europe. Za 2013. godinu predviđa se organizacija pet takvih škola, unatoč izrazitoj recesiji gospodarstva u zemljama EU, članicama UEMS-a.

Na plenarnoj sjednici Odbora i Sekcije tajnim glasovanjem jednoglasno je za dopredsjednika Odbora izabran dr. Arvidas Joucevicius, tako da je on budući predsjednik Odbora, u mandatu koji će početi za dvije godine. Za Hrvatsku je iznimno važno što je naša delegacija prvi put imala pravo glasa na ovim izborima, jer smo iz zemlje kandidatkinje prešli u status zemlje pristupnice EU i time prema pravilima UEMS-a stekli nova prava u ovoj asocijaciji. Blagajnik

Odbora i Sekcije (dr. W. Janssen) predstavio je financijsko stanje koje je pozitivno, a poslovanje uredno.

Na zasebnoj sjednici Odbora, predsjednik (dr. J. M. Viton) i tajnik (dr. N. Barotsis) govorili su o dosadašnjem stanju organizacije ispita za 2012. Za ispit je do trenutka sastanka Odbora bilo prijavljeno 20 kandidata (četiri iz Hrvatske), a cijena ispita za 2012. godinu je 200 eura, a što je za 100 eura manje u odnosu na prošlu godinu. Iako se očekuje još prijava do 30. rujna 2012. svi su se složili da je ekonomska kriza i depresija u Europi pogodila i naše kolege i da je to vjerojatno glavni razlog nešto slabijeg ovogodišnjeg odaziva ispitu. Raspravljalo se o tome da europski ispit za specijalizante PRM-a i mlade specijaliste bude obvezan dio nacionalnih specijalističkih ispita, a što je sada praksa u nekoliko zemalja (u Sloveniji već 10 godina, u Švicarskoj nekoliko godina, a u tijeku je postupak prihvaćanja polaganja europskog ispita za specijalizante PRM-a u Rumunjskoj i Portugalu). Više nacionalnih delegata poduprlo je navedeni prijedlog, a svi predstavnici, inače nacionalni menadžeri svojih zemalja, zamoljeni su da o tome pokrenu raspravu u svojim stručnim društvima, a zatim i na nacionalnoj razini pri nadležnim tijelima. Odbor je raspravljao i o pitanjima koja su postavili pojedini delegati, a zatim je zaključeno kako je:

1. Pisani ispit obvezan u 90% zemalja (ne i u Hrvatskoj). Test sastavljaju tri profesora koji se za svaki ispit mijenjaju, a sva pitanja (stara i nova) idu u banku pitanja.
2. Specijalizanti imaju dva pacijenta za pregled u praktičnom dijelu ispita.
3. Nakon testa i pregleda pacijenata slijedi usmeni ispit.
4. Rezultati nacionalnog testa u Švicarskoj i Sloveniji uspoređuju se s europskim testom čime se želi poboljšati standard nacionalnih ispita.

Ove godine europski ispit polaže se zadnju subotu u studenom (24. studenoga 2012.). Počinje u 8.30 minuta i piše se tri sata. Nakon toga istog dana, a najkasnije do 26. studenoga 2012. nacionalni menadžer testove šalje u Sloveniju (dr. Č. Marinček), gdje se rezultati provjeravaju optičkim čitačem.

Sve informacije u vezi s ispitom mogu se dobiti od nacionalnog menadžera (trenutačno za Hrvatsku: Žarko Bakran, mob. 099/3173-442 ili e-adresa: zarkobakran2917@gmail.com) ili na www.euro-prm.org

Za prijavu ispita specijalizanti završne godine specijalizacije trebaju poslati nacionalnom menadžeru: kopiju o plaćanju, kopiju registracijskog broja, kopiranu specijalizantsku knjižicu, te validaciju nacionalnog menadžera.

Rezultati će biti poznati u siječnju sljedeće godine. Kako su administrativni poslovi oko organizacije europskog ispita sve opsežniji, dr. X. Michael iz Grčke predložila je da se za poslove tajnika Sekcije i Odbora angažira profesionalna osoba kojoj bi ti poslovi bili honorirani, a ne da ih kao do sada obavljaju volonterski pojedini nacionalni delegati, kao što je to činio i dr. S. Moslavac, a u ovom mandatu i dr. N. Barotsis. Zatim je za održavanje web stranice Sekcije i Odbora odabrana tvrtka «Pragma» iz Italije s kojom je potpisan ugovor do 2013. godine.

Iznesene su mogućnosti različitih edukacija koje organiziraju i provode Odbor i Sekcija za specijalizante FRM-a iz cijele Europe. Zainteresirani se mogu prijaviti na e-adresu: hupetersen@health_du.dk

Raspravljalo se o tome da se u zemljama članicama EU u kojima za sada ne postoji (Velika Britanija, Irska i Danska) uvede specijalizacija iz fizikalne medicine i rehabilitacije. No za to je potrebna i odluka nadležnih tijela i zdravstvene administracije tih zemalja. Plan i program specijalizacije iz fizikalne medicine i rehabilitacije koji čini okosnicu planova specijalizacije u svim zemljama članicama, objavljen je na službenim stranicama EBPRM-a, što je iznimno važno za automatsko priznavanje specijalizacija na razini EU.

Tijekom rada Odbora održani su radni sastanci podskupina za profesionalnu praksu (iz Hrvatske u radu godinama sudjeluje dr. K. Sekelj-Kauzlarić), za klinička pitanja i stalne radne grupe za balneologiju koja će tek započeti svoj intenzivni rad, a u kojoj će Hrvatsku predstavljati dr. G. Ivanišević. Na sjednici podskupine za profesionalnu praksu prihvaćeni su brojni dokumenti i stajališta Sekcije i Odbora FRM-a koji će biti objavljeni i na službenoj web stranici i u stručnim časopisima. Potiče se rad svih stručnih društava na području definiranja nesposobnosti i invalidnosti, te na prevenciji nesposobnosti na nacionalnoj razini.

Podskupina za profesionalnu praksu redovito raspravlja i o odnosu specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije i drugih članova rehabilitacijskog tima, te o odnosu s drugim liječnicima specijalistima. Tako je ovaj put raspravljano i o odnosu prema novoformiranom multidisciplinarnom odboru za bol na razini UEMS-a u koji su imenovani predstavnici Sekcije (dr. D. Wever iz Nizozemske i dr. E. Varela iz Španjolske).

Uz rad na sjednicama, delegati su imali priliku posjetiti jedan od vodećih centara za rehabilitaciju u Nizozemskoj, Rijndam Rehabilitation Centre, što je bilo iznimno zanimljivo iskustvo. Usporedbe radi s našim rehabilitacijskim

centrima u kojima se provode posebni programi rehabilitacije, Rijndam je dio Sveučilišne bolnice u Rotterdamu, ima odlične prostorne uvjete, daleko povoljniji omjer pacijenata i osoblja, posebice medicinskih sestara što njegu teško pokretnih bolesnika čini znatno kvalitetnijom. Zanimljivost je i u tome da nema ženskih i muških soba, nego su bolesnici različitog spola u istoj sobi, a sve nesuglasice između bolesnika i njegove obitelji s jedne strane i rehabilitacijskog tima s druge strane rješava posebno educirani psiholog, stručnjak za odnose u timu. Služba za socijalni rad dolazi iz mjesta u kojem živi bolesnik, te o njemu vodi brigu i nakon njegova povratka u zajednicu, a ne samo tijekom boravka u rehabilitacijskom centru. Osnovno zdravstveno osiguranje jasno definira standard usluge za svaku osiguranu osobu, a sustav dopunskog osiguranja je odlično razrađen i provode ga osiguravatelji. Bolnica je u vlasništvu fondacije, a njome neposredno upravljaju posebno educirani menadžeri za zdravstveni sustav, dok su ugovori o radu za svakog djelatnika individualni, kao i njegove naknade, ali i obveze.

Zaključno, na završnoj sjednici Odbora i Sekcije definiran je datum skupštine u ožujku u Rimu, a zatim u rujnu 2013. u Estoniji, u ožujku 2014. u Sloveniji i u rujnu 2014. u Poljskoj. Naše stručno društvo može razmotriti, ako to smatra potrebnim, organizaciju skupštine Odbora i Sekcije u Hrvatskoj (npr. Dubrovnik, Zagreb, Split) i ponuditi domaćinstvo za rujnu 2015. tim prije što se očekuje da Hrvatska tada već bude u EU, a mi do sada nismo bili domaćini ovom skupu.